

<b>s</b>	<b>ft</b>	<b>Inspeksjonsrapport</b>
----------	-----------	---------------------------

<b>Rapport nr.:</b>	<b>2007.155.I. SFT</b>		
<b>Virksomhet:</b>	<b>Rana Gruber AS</b>	<b>Organisasjonsnummer:</b>	<b>971745517 Storforshei 983219748 Gullsmedvika</b>
<b>Virksomhetens adresse:</b>	<b>Postboks 434, 8601 Mo i Rana</b>	<b>SFTs saksnr.:</b>	<b>2003/543 Storforshei 2002/1242 Gullsmedvika</b>
<b>EMAS-registrert:</b>	<b>Nei</b>	<b>Anleggsnummer:</b>	<b>1833.015.01 Storforshei 1833.023.01 Gullsmedvika</b>
<b>ISO-14001-sertifisert:</b>	<b>Nei</b>		
<b>Utslippstillatelse av:</b>	<b>09.09.1976</b>	<b>Antall sider i rapporten:</b>	<b>4</b>
<b>Bransjenr. (NACE-koder):</b>	<b>13.100</b>	<b>Forrige kontroll:</b>	<b>12.10.2006</b>
<b>Risikoklasse:</b>	<b>3</b>	<b>Tidsrom for kontrollen:</b>	<b>24.09.2007</b>
<b>Kontaktperson fra virksomheten under kontrollen:</b>	<b>Terje Guttormsen</b>	<b>Inspektør:</b>	<b>Marie Nordby</b>
		<b>Andre tilstede:</b>	<b>Rune Johansen og Liv Petersen Øverlier, avd. Gullsmedvika</b>

### Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen.

Følgende hovedtema ble kontrollert:

- Kjemikalier, utfasing av PCB kondensatorer og merking av PCB holdige isolerglassruter, avfallshåndtering, utslipp til vann og oppfølging etter forrige kontroll.

### Hovedkonklusjon

Under inspeksjonen ble det konstatert følgende avvik:

- Rana Gruber AS mangler tilgjengelig, oppdatert kjemikaliedokumentasjon for flere av kjemikaliene de bruker.

SFT har forøvrig følgende anmerkning i forbindelse med inspeksjonen:

- Fjerning/utskifting av resten av PCB holdige kondensatorer i lysarmaturer er ikke fullført.

SFT ser det som positivt at virksomheten har:

- utført endringer i prosessen med oppsamling og gjenbruk av avgangen som reduserer utslippet av flotasjonskjemikalier til sjø.
- fjernet store mengder metallskrap og utrangert gruveutstyr fra virksomheten ved Storforshei

Utarbeidet dato: 07.12.2007

Godkjent dato: 07.12.2007

Sign.:

Sign.:

Inspektør: Marie Nordby

Overordnet: Bjørn Bjørnstad

## 1. Innledning

Denne rapporten er skrevet etter en rutineinspeksjon som ble varslet pr telefon til Terje Guttormsen ved Rana Gruber AS den 21.09.2007. Inspeksjonen var en særskilt oppfølging av funn ved forrige kontroller ved virksomheten ved Storforshei 12.10.2006 og revisjon ved avd. Gullsmedvika i juni 2004.

Inspeksjoner gjennomføres i hovedsak for å verifisere at gjeldende krav med hensyn til ivaretagelse av ytre miljø overholdes. Inspeksjonen fokuserer på overholdelse av krav. Rapporten omhandler eventuelle avvik og anmerkninger som er konstatert under kontrollen og som ligger innenfor SFTs forvaltningsområde. Rapporten gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av bedriftens miljøarbeid eller miljøstatus.

- AVVIK defineres som: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.  
*(F. eks. overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner.)*
- ANMERKNING defineres som: et forhold som tilsynstatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

## 2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlag for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om begrensninger i bruk m.m. av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (Produktforskriften)
- Forskrift om utarbeidelse og distribusjon av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier (HMS-databladforskriften)
- Revisjonsrapport 04.017 fra SFT datert 05.07.2004
- Inspeksjonsrapport 2006.074 fra SFT datert 18.12.2006
- Rana Gruber`s tilbakemeldinger på ovennevnte kontrollrapporter
- Annen aktuell korrespondanse mellom SFT og bedriften
- Statusoversikt PCB holdige kondensatorer i lysarmatur og isolerglassruter
- Datablad for flotasjonskjemikalier (Lilafлот, mv)

### 3. Omfang

Hovedtema for inspeksjonen var:

- Kjemikalier
- Utfasing av PCB kondensatorer og merking av PCB holdige isolerglassruter
- Avfallshåndtering
- Utslipp til vann
- Oppfølging etter forrige kontroll

### 4. Avvik

**Følgende avvik ble konstatert under inspeksjonen:**

#### **Avvik 1**

**Rana Gruber AS mangler tilgjengelig, oppdatert kjemikaliedokumentasjon for flere av kjemikalierne de bruker.**

**Avvik fra:** Forskrift om utarbeidelse av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad (HMS-databladforskriften), § 6 og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften), § 5 andre ledd pkt 6 og 7.

#### **Kommentarer:**

Virksomheten har utarbeidet prosedyre for innhenting og distribuering av produkt-HMSdatablad (KVAD4833). Det ble opplyst at det er innkjøpt et eget system (EKO Archive) for å kunne få kontinuerlig tilgang på oppdaterte datablader for kjemikalier, men at dette ikke er ferdig implementert. HMS-datablad lot seg hente ut av systemet ved avd. Gullsmedvika. HMS-datablader skal ifølge virksomhetens innkjøpsprosedyre følge leveransene. Et datablad (Yellow dextrin) var ikke på norsk.

### 5. Anmerkning

SFT har følgende anmerkning i forbindelse med inspeksjonen:

#### **Anmerkning 1**

**Fjerning/utskifting av resten av PCB holdige kondensatorer i lysarmaturer er ikke fullført.**

#### **Kommentarer:**

Det ble ved inspeksjonen utlevert dokumentert oversikt over at PCB-holdige isolerglassruter er merket, samt kartlegging og status for lysarmaturer med PCB-holdige kondensatorer, både ved Storforshei og "Vika" (Gullsmedvika). I følge oversikten er det skiftet ut 858 kondensatorer og gjenstår 219 stk. i "Vika". Ved Storforshei er det i følge utlevert oversikt pr 24.09.2007 en rest på 430 kondensatorer. Mange av disse er i bygg som ikke er i bruk. Det ble opplyst at disse vil bli fjernet før fristen 01.01.2008. Gjennomføring av fjerningen av PCB-holdige kondensatorer rapporteres til SFT i egenkontrollrapporten for 2007.

Virksomheten opplyste at lysarmaturene med kondensatorene er levert gratis til avfallsmottaket Østbø i Mo i Rana. Det kunne ikke framskaffes noe dokumentasjon på dette ved virksomheten.

## 6. Andre forhold

### Kjemikalier og vurdering av substitusjon

Vi fikk opplyst at kjemikalieforbruket i produksjonsprosessen i hovedsak består av oljer til maskiner og verksted, noen løsemidler, coating (polyoler) i pigmentproduksjonen og flotasjonskjemikalier (natronlut, svovelsyre, polysakarider, Lilafлот (aminer)). Det benyttes også flere, mindre mengder kjemikalier i utviklingsavdelingen og på laboratoriet.

Ut i fra de opplysningene SFT fikk ved inspeksjonen, synes flotasjonsmiddelet Lilafлот å være av størst betydning for ytre miljø. Substitusjon av kjemikalier, inklusiv Lilafлот, er vurdert, jfr. virksomhetens brev til SFT datert 13.09.04 og 11.11.2004. Det er utført endringer i prosessen med oppsamling og gjenbruk av avgangen som reduserer utslippet til sjø.

Forbruket av flotasjonsmiddelet avhenger av type malm og produksjonsmengden og var i følge virksomhetens oversikt 27 tonn i 2006 (138 000 tonn malm), og hittil i år 20 tonn for 77 000 tonn malm.

### PCB

PCB-holdige isolerglassruter er merket, dokumentert for 23 vinduer 2.etg.vaktbygg Storforshei, pr. 27.02.07 og 1 vindu El.verksted Gullsmedvika pr.23.02.07.

### Avrenning fra gruveområdet

Vi foretok befaringsstrol for utløp av vann fra gruva til elva Eiteråga. Vannet var tydelig rustrødt og blakket, men ble raskt fortynnet etter utløp i vannrik elv. Undersøkelingsprogram for avrenning fra gruveområdet på Storforshei er utarbeidet. Frist for oversendelse av sluttrapport for undersøkelsene til SFT er 01.07.2008, jfr. brev fra SFT datert 19.03.2007.

### Skrap og utrangert utstyr

Vi fikk opplyst at flere hundre tonn metallskrap og utrangert gruveutstyr (dumpere, maskiner, skuffer, mv) som har vært lagret i opptil 40-50 år, er solgt og fjernet i løpet av de siste par årene. Begrenset mengde slikt avfall gjensto ved inspeksjonen.

## Vedlegg 1:

Følgende områder ble dekket under inspeksjonen:

Hovedtema		Sjekk
A. Internkontroll		
	1. § 4 Plikt til internkontroll	
	2. § 5.1 Ha tilgjengelig/ha oversikt over lovverk og krav	
	3. § 5.2 Opplæring av og informasjon til arbeidstakerne	
	4. § 5.3 Medvirkning fra arbeidstakerne	
	5. § 5.4 Implementerte og dokumenterte mål for miljøarbeid	
	6. § 5.5 Implementerte og dokumenterte ansvars-, myndighets- og organisasjonsforhold	
	7. § 5.6 Dokumentert risikovurdering, planer og tiltak	
	8. § 5.7 Implementerte og dokumenterte rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav	X
	9. § 5.8 Dokumentert tilsyn og vedlikehold av internkontrollen	
	10. § 6 Samordning	
B. Prosessanlegg	Karakterisering	
	1. Utslipp regulert i krav, luft	
	2. Utslipp regulert i krav, vann	X
	3. Utslipp ikke regulert i krav, luft og vann	
	4. Utslippskontroll luft	
	5. Utslippskontroll vann	
	6. Drift av utslippsrelatert prosess og renseutstyr	
	7. Vedlikehold av utslippsrelatert prosess og renseutstyr	
	8. Utslippsreducerende tiltak og installasjoner	
	9. Støy	
	10. Diverse	
C. Produksjons-/forbruksavfall		
	1. Ulovlige utslipp til luft og vann fra deponi	
	2. Ulovlige avfallstyper som leveres til behandling/deponi	
	3. Utslipps- og avfallskontroll ved deponi	
	4. Drift og vedlikehold av deponi	
	5. Utslippsreducerende tiltak og installasjoner ved deponi	
	6. Kildesortering	
	7. Forskrift om registrering av avfallshåndtering	
	8. Forskrift om brunt papir	
	9. Forskrift/avtale om kasserte dekk	
	10. Forskrifter/avtaler om emballasje	
	11. Annet regelverk som regulerer produksjons-/forbruksavfall	
	12. Diverse	

Hovedtema		Sjekket
D. Farlig avfall		
	1. Forsvarlig oppbevaring av farlig avfall (forskriftens § 5)	X
	2. Levering og deklarerer av farlig avfall (forskriftens § 8 og § 11)	X
	3. Forskrift om miljøskadelige batterier og akkumulatører	
	4. Spilloljerefusjonsordningen	
	5. Forskrift om grensekryssende transport av avfall	
	6. Forskrift om forbrenning av spillolje	
	7. Rammekrav (typer avfall, mengder, type prosess) for innsamlere/behandlingsanlegg for farlig avfall	
	8. Krav til innsamlere/behandlingsanlegg for farlig avfall om journalføring	
	9. Annet regelverk som regulerer farlig avfall og håndtering av farlig avfall	
	10. Diverse	
E. Kjemikalier		
	1. Lagring av kjemikalier (PK-loven § 3, F-loven § 7)	X
	2. Kjemikalieinformasjon råvarer/ferdigvarer (PK-loven § 3)	
	3. Helse- og miljøfaremerking (forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier - merkeforskriften)	X
	4. Forskrift om HMS-datablad	X
	5. Deklarering til Produktregisteret (§ 21 i merkeforskriften)	
	6. Regelverk for ozonreducerende stoffer	
	7. Forskrift om forhåndsmelding av nye stoffer	
	8. Forskrift om eksport/import av visse farlige kjemikalier	
	9. Forskrift om vurdering og kontroll av risikoer ved eksisterende stoffer	
	10. Begrensningsforskriften	
	11. Substitusjon / utfasingskjemikalier	X
	12. Annet kjemikalierregelverk	
	13. Diverse	
F. Beredskap		
	1. Varslingsplikt	
	2. Risikoanalyser	
	3. Personellressurser	
	4. Materiellressurser	
	5. Opprydding/overvåking etter akutte utslipp	
	6. Beredskapsplan	
	7. Diverse.	
G. Diverse		
	1. Endringsbehov i tillatelsen	
	1. Egenrapportering	
	2. Uhellrapportering	